

Posudek vedoucího diplomové práce: PaedDr. Blanka Housarová, Ph.D

Vedoucí diplomové magisterské práce: Dysgramatismus v řeči předškolních dětí (s vývojovou dysfázií)

Posudek vedoucího práce:

Předkládaná diplomová práce čítá 127 stran textu, seznam literatury a přílohy. Autorka si zvolila pro své zpracování téma dysgramatismu u předškolních dětí. Její volba byla o to těžší, že řešila v dané problematice otázku diagnostickou. Jak seznam literatury ukazuje, bylo možno využít jen malé množství odborného materiálu, protože vzhledem k své náročnosti zůstává tato oblast málo sledovanou. Proto seznam literatury čítá tak pestrou skladbu titulů rozdílných oblastí (od neuropsychologie, lingvistiku, k diagnostice). Vlastních domácích zdrojů najdeme jen několik. Proto oceňuji rozhodnutí a důslednost, s jakou studentka řešila předložený problém.

Vlastní diplomová práce akceptuje klasické členění na teoretickou a empirickou část. V první polovině studentka zpracovává témata, která se těsně dotýkají sledovaného problému: od vývoje dětské řeči, přes charakteristiku morfologicko-syntaktické dimenze, a dysgramatismu. Za přínosné považuji str.31-48, které se zabývají souvisejícími okolnostmi – jako je jazykový cit, význam gramatiky pro vnímání světa apod. Z velké kapitoly o dysgramatismu je nutné ocenit začátek kapitoly, věnovaný terminologické problematice. Orientace a utřídění tak různorodého přístupu vyžaduje dobrou orientaci v dané problematice a znalost teoretických východisek. Poslední velká část je věnována patologii (dysgramatismu). Svým zpracováním autorka přesáhla rámec sledovaného problému (tím, že zařadila dysgramatismus u dospělých osob či u získaných poruch), ale zase ukázala oblast patologie v komplexním obraze. Závěrem teoretické části nastiňuje diplomantka současné možnosti a nabídku hodnocení úrovně sledované oblasti (morfologie a syntax). Proto čtenáře udiví, proč autorka do této části zařadila také testy na fonematický sluch, zkoušku sluchové analýzy a syntézy apod.

Z hlediska volby tématu lze považovat rozsah jednotlivých kapitol za mírně nevyvážený, což přičítám snaze obsáhnout maximální šíři problematiky.

V empirické části se diplomantka zaměřila nejen na vlastní testování zvolené cílové skupiny, ale zejména na proces tvoření vlastního diagnostického materiálu. Studentka výstižně zaznamenala kritéria, která respektovala při tvoření materiálu, charakterizovala principy, které jsou významné při hodnocení řečového výkonu. V začátku empirické části je dostatečně podrobně popsány východiska, postup tvoření, kritická místa diagnostického materiálu.

V další části studentka předkládá nejen metodiku zadávání, ale také vyhodnocení odpovědi dítěte. Studentka zvolila třibodové hodnocení odpovědi respondentů. Dostatečně podrobně je popsán celý manuál šetření, možné odpovědi dětí, které respektují gramatiku českého jazyka. V celém postupu autorka nezmiňuje pretestování, ale je zřejmé, že v nějaké variantě ho uskutečnila.

Další postup odpovídá šetření experimentální a kontrolní skupiny. Autorka definovala experimentální skupinu, možná že příliš široce, ale při pestrosti klinického obrazu vývojové dysfázie by jinak neměla šanci skupinu nabrat. Sebraná data jsou zanesena v přehledných (a důmyslných) tabulkách, které umožnily autorce vyhodnocení jak kvantitativní, tak kvalitativní. Je na škodu, že v diplomové práci není přiložen záznamový formulář pro examinátora. Potom je možné testovací materiál považovat za komplexní. Kvalitativní hodnocení považuji za odraz racionálního a odborného přístupu. V rámci možností diplomantka hledala možné příčiny nesprávných odpovědí, které seskupovala do určitých kategorií.

V závěru diplomové práce postrádám návrhy na další kroky pro úpravy testového materiálu, připomínky k problematice bodového hodnocení, či orientaci dalších výzkumů v této oblasti.

podpis vedoucího práce

Přes výše uvedené výhrady považuji diplomovou práci za velmi zdařilou v nadstandartní kvalitě v empirické části. Doporučuji dále tuto problematiku rozpracovávat. Po formální stránce nedodržela autorka požadavky na citační normu a formální úpravu, což výrazně vytváří disproporce mezi jednotlivými částmi diplomové práce.

Otázky k obhajobě: 1. *zduvodněte volbu vyšetřovaných gramatických jevů (proč ne slovesa a jiné slovní druhy).*

2. *Domníváte se, že je možné přidat další testové úkoly a časově prodloužit testování předškolních dětí? Pokud ne, jak by jste řešila rozšíření na další gramatické jevy?*

**Diplomová práce požadavky na ni kladené. Doporučuji práci k obhajobě.
Hodnocení: výborně**

15.5.2007